

Novi grobovi

NOVOROJENČEK PURO

Včeraj zjutraj je umrl v Mt. Sinai bolnišnici prvorojeni sinček Mr. in Mrs. Edward in Lilian Puro, stanujoča na 14021 Darwin Ave. Mati je hči poznane družine John in Rose (rojena Cesar) Pintarich, oče je pa preje bival v Clymer, Pa. Pogreb se je vršil danes zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., in nato na pokopališče Calvary.

PATRICIA M. NOVY

Nagloma je včeraj zjutraj zbolela in umrla v Babies and Children's bolnišnici Patricia Marie Novy, devet dni stara hčerka Joseph in Mary (rojena Jevnikar) Novy, iz 320 E. 200 St. Poleg staršev zapušča brata Timothy, sestro Mary Margaret, starega očeta in staro mamo Joseph in Eleanor (rojena Basil) Novy, starega očeta Joseph Jevnikar ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., in nato na pokopališče Calvary.

ROSE GUNDIC

Umrila je Rose Gundic, stanujoča na 2431 Rockwell Ave. Starša je bila 58 let ter je bila doma iz Primorskega.

Tukaj zapušča soproga Thomas in otroke: Frank, Rose, Mary, Tony in Joseph, v stari domovini pa dva brata in dve sestre. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave.

UMETNA RAST DREVES

TOKIO, 21. oktobra—Japonski znanstvenik botanik dr. Miyamoto je objavil, da je iznašel sredstvo, ki bo sililo drevje k hitrejši rasti in dozorevanju. V enem letu bo drevo zrastle tako visoko in postalo tako zrelo, za kar je do sedaj rabilo osem do deset let.

"SEM POTOLAŽEN"—DUFF

NEW YORK, 12. oktobra—Iz potovanja po Evropi, se je vrnil republikanski senator James Duff, ki je dejal, da ima sedaj občutek varnosti, ker so ameriška oporišča v Evropi in Afriki mnogo večja in pomembnejša kot si je to predstavljal.

V bolnišnici

Mrs. Margaret Gerbec, soproga poznane slovenskega farmarja Mr. John Gerbec-a iz Doylstown, Ohio, je bila pred par tedni odpeljana v City bolnišnico, Akron, Ohio; nahaja se v sobi št. 101, Medical building. Obiški so dovoljeni, in sicer od 2. do 4. ure popoldne, in od 7. do 8.15 ure zvečer. Zavedni rojaki naj želimo skorajšnjega popolnega okrevanja!

Dobro poznani Rudolph Petric, bivajoč pri družini Ward na 1076 Addison Rd., je resno zbolel in bil odpeljan v Lowman Pavilion. Mestne bolnišnice. Upamo, da se mu ljubo zdravje kmalu povrne!

DANES JE VOLILA NORVEŠKA—SOCIALISTI NA PREIZKUŠNJI

OSLO, Norveška, 12. oktobra—Kakih dva milijona volilnih upravičencev je imelo izvoliti nov parlament. Norveški parlament šteje 150 poslancev. Norveška delavska stranka, ki ima socialistični program, je imela od leta 1945 dalje absolutno večino v parlamentu, ker je razpolagala s 85 poslanci od 150. Pri volitvah je šlo za vprašanje, ali bo volilstvo znova odobrilo državno kontrolo nad gospodarstvom, ali se bo izreklo za gospodarski liberalizem.

Komunisti v zadnjem parlamentu niso bili zastopani. Volilni zakon je bil spremenjen. Prejšnji volilni zakon je dal najmočnejši stranki še posebne sedeže. Zato je bilo možno, da je delavska stranka, ki je prejela okrog 46% oddanih glasov, dobila 85 poslancev, torej več kot polovico. Sedanji volilni zakon teh privilegijev večinski stranki ne pripozna več.

Dosedanji predsednik vlade Oscar Torp je že v volilni borbi najavil, da bo sprejel mandat za sestavo vlade le tedaj, če bo imel za seboj absolutno delavsko večino.

Delavci so šli v volilno borbo z geslom: Naprej z progresivnostjo! Desničarske stranke opozicije so zagovarjale deloma čisti gospodarski liberalizem, deloma omejeno državno kontrolo nad gospodarstvom. Zadnje so zagovarjali norveški liberalci. Vendar je tudi volilna borba pokazala, da se delavski vladi mora priznati, da je znala obnoviti državo ravno s pomočjo državne kontrole nad gospodarstvom.

Norveška je znana po svojem bivšem predsedniku Quislingu, narodnemu izdajalcu, ki je med zadnjo svetovno vojno Norveško hotel zaslužiti Hitlerju. Ime Quisling je postalo mednarodna oznaka za narodne izdalce, ki se predajo okupatorju. Zadnji tajnik Združenih narodov Trygve Lie je Norvežan po rodu. Norvešku ima svojo ustaljeno zunanjo politiko, na kateri ne spremeni nobena politična stranka ničesar, razen, če bi prišli na vlado komunisti, kar pa je za Norveško izključeno.

ČE VOZIJO NEDOLETNI

BRISTOL, Tenn., 12. oktobra—Šest nedoletnikov se je vsedlo v avtomobil in šlo na glavno cesto. Avtomobil je zdrsnil s ceste, se povrnil na cesto, zavozil v drug avtomobil, se prekrulil preko njega in zadel v tovorni avtomobil. Posledica: od šestih nedoletnikov pet mrtvih, šesti težko ranjen.

UGANKA V KANSAS CITY

ST. LOUIS, 12. oktobra—Preiskava, kdo je umoril ugrabljenega otroka Bobby Greenlease, je v zagati. Na ugrabljenju in na umoru dečka naj bi bile soudeležene tri osebe: Carl Hall, Bonnie Heady in Thomas Marsh. Načrt za ugrabljenje, v tej smeri, ki je šla do sedaj preiskava, je napravil Hall. Otroka je odpeljal iz šole ga. Heady, umoril pa bi ga naj bil bivši kaznjeneec Thomas Marsh.

Preiskovalne oblasti se sedaj pečajo z idejo, da te izpovedbe priprtih Halla in Heady ne bodo resnične. Morilec bo najbrže Hall sam, ki je verjetno umoril tudi Thomasa Marsha in ga nekje zapopal, krivdo za otrokovo smrt pa naj bi bil zvalil nanj.

Druga točka preiskave je vprašanje, kje je ostalih \$300.000. Družina Greenlease je plačala za odkupnino skupno \$600.000. Najdenih je bilo le \$300.000. Preiskovalne oblasti se pečajo z idejo, da je Hall znesek \$300.000 nekje zakopal, po vsej verjetnosti v strugi reke Meramec.

Obljube Havajčanom

HONOLULU, 12. oktobra—Na Havajskem otočju se nahajata demokratični senator Russell Long in podpredsednik federalne vlade Nixon.

Senator Long je prebivalstvo zagotovil, da bodo demokratje za to, da postane Havajsko otočje zvezna država v Združenih državah.

Podpredsednik Nixon je Havajcem enako trdil, da bo prihodnje zasedanje kongresa odobrilo sprejem Havajskega otočja med Združene države.

"Odklonitev bi pomenila veliko škodo za ameriško politiko do Daljnega vzhoda na splošno," je dejal Nixon.

NAGOVARJANJE UJETNIKOV

PANMUNJOM, 13. oktobra—Vse tehnične in upravne stvari so pripravljene, da se začne jutri, v sredo, z nagovarjanjem vojnih ujetnikov, 23.000 po številu, naj se vrnejo domov. Kako bodo reagirali ujetniki, seveda ni jasno.

Na mesto delavca—milijonar

BEAVER FALLS, 12. oktobra—Senator Wayne Morse iz Oregona je govoril na zborovanju delavcev unije A.F.L. in se pečal z imenovanjem Jamesa Mitchella za tajnika za delo. Senator Morse je to imenovanje označil tako, da se je tudi tajništvo za delo dala milijonarjem v izkoriščanje. "Na čelu tega urada bi morala biti znana skupna oseba, vodja delavskega gibanja, ne pa kak slavnati mož."

Senatorja Morse skrbi sedanja ameriška zunanja politika. Po deželi gre glas, da bodo Amerikanci zastavili težko vprašanje, kaj je z ameriško bodočnostjo.

Umor otroka pojasnjen

ST. LOUIS, Mo., 12. oktobra—Pod pezo ostalih dokazov, sta oboja otročena, Hall in Mrs. Heady, končno priznala, da sta ona dva umorila šestletnega Bobby Greenleasea. Šlo je vse po načrtu. Kam ga bosta zapopala, sta predvidevala še predno je bil otrok ugrabljen. Tretji, neki Marsh, torej ne pride več v poštev v tem zločinu.

AMERIŠKI VZROKI RAZPOROK

V Detroitu je dobil razporoko mož, ki je dolžil svojo ženo, da je jemala s seboj, kadar so šli na pot ali na sprehod tudi svojega bivšega moža.

Pred istim sodnikom v Detroitu je dobila razporoko žena, ki je tožila svojega moža, da jo je šikaniral na vsakih šest tednov s tem, da ji je stavljal razna vprašanja. Če ni pogodila vsaj 98% vprašanj, jo je mož zmerjal, češ, da je neumna.

V Patersonu, N. J., je neka žena je tožila svojega moža da je od nje zahteval, da mu zreže vsako mesno jed drobno na koščke, sicer je ni užil. Ko je ona tako stregla možu, se je ta stegoval po zofi. To razmerje je trajalo 40 let, po 40 letih pa se ga je žena naveličala...

FRANCOSKI KMETJE NA STAVKI

PARIZ, 12. oktobra—Francoski kmetje so začeli s svojevrstno stavko, ki gre za tem, da se paralizira ves prevoz živil po glavnih cestah. Prodaja kmetijskih produktov je bila ustavljena. Kmetje protestirajo zoper nizke cene kmetijskim produktom.

Župan Burke—imenovan senatorjem

Governor Frank J. Lausche je sredi imenovanja clevelandskega župana Thomasa A. Burkeja za senatorja Združenih držav. Položaj v senatu bo tako naslednji: 48 demokratov, 47 republikancev in eden neodvisni republikanec, senator Morse iz Oregona.

Sestanek za civilno obrambo

Glavni zonski varden za civilno obrambo, Slovenec Anton Potokar ml., sporoča, da se jutri, 14. oktobra vrši važen sestanek vseh načelnikov za civilno obrambo, pomožne policije, pomožnih ognjegascv in vseh prostovoljcev Civilne obrambe iz zone 1. Sestanek se vrši v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. in se prične ob 7.30 uri zvečer. V zono 1 spadajo distrikti 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 in 19. Ta naselbina je najmanj organizirana za obrambo v slučaju napada, zato je važno, da se vsi, ki se zanimajo za civilno obrambo, udeležijo tega sestanka jutri zvečer.

Poškodovan pri padcu

Mr. John Bačurin st. iz 1040 E. 77 St. se je pri popravljanju strehe svoje hiše ponesrečil, ko je padel z lestve 17 čevljev. Močno si je poškodoval hrbtenico in rebra ter se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo, da bi se čimprej zdrav vrnil domov!

Graduirala

Iz School of X-ray Technology v Lakeside bolnišnici je prošli mesec graduirala Miss Jane Mirti, hčerka Mr. in Frank Mirti iz 3796 E. 114 St. Sedaj je upošlena kot tehnična pomoč v isti bolnišnici. Čestitamo!

Ameriško ljudstvo mora biti poučeno, v kaki mednarodni situaciji se nahaja

CHURCHILLOV PREDLOG GLEDE RUSIJE DOBIL SLAB ODMEV

WASHINGTON, 12. oktobra—Dočim je precej soglasja tako med republikanci samimi in demokrati ter republikanci, da nima smisla siliti v sestanek štirih državnih poglavarjev, ker razmere še niso zrele in bi ta sestanek ne rodil nobenega uspeha, gredo pota v ostalih vprašanjih zunanje politike bistveno narazen. Demokratje zahtevajo od predsednika Eisenhowerja, da Amerikancem točno obrazloži ali se nahajamo v kaki mednarodni nevarnosti ali ne.

Zdi se, da tudi v federalni vladi sami še vedno ni jasnosti vključ nastopa predsednika Eisenhowerja, ki je zamašil usta nekaterim članom federalne vlade.

Demokratje kažejo na to, da se odgovorni člani vlade kot n. pr. tajnik za obrambo Charles Wilson ne zavedajo pomena svojih izjav. Wilson je trdil, da Sovjetska zveza niti nima izdelane vodikove bombe, niti nima sredstev, da bi jih prenesla nad Ameriko.

Kaj je s krediti za narodno obrambo? Ali so zadostni? Če se Amerikanci nahajajo v negotovosti, je ta pojav bolj škodljiv, kakor če se jim predoči stvarnost.

Tisti, ki zasledujejo, kot predsedniki raznih kongresnih odborov, razpravam teh odborov, imajo svoje predloge in nazore. Za ameriško zračno obrambo se zahteva naknadnih deset milijard dolarjev, obrambni tajnik Wilson pa hoče obratno skriti že obstoječe kredite.

Kako je na splošno z ameriškim gospodarstvom? Nekateri republikanci trdijo, da nakladnega kredita deset milijard dolarjev Amerikanci ne zmorejo in da bi ta vsota, če naj se izda, privedla ameriško gospodarstvo do poloma.

Produkcija v upadanju

Gospodarski svetovalci v Beli hiši so predložili kongresu poročilo o trenutnem položaju v gospodarstvu. V tem poročilu trdijo, da je gospodarska delavnost še vedno živahna, da pa se je produkcija na splošno vzelo skrbila. Vzrok—ker je federalna vlada preklicala naročila, poslovniki svet pa je prenehal z velikimi zalogami. Na vsak način pa je letošnja produkcija razen kmetijske, višja od lanske.

RUSIJA SE ZAVZEMA ZA TRST

WASHINGTON, 12. oktobra—Sovjetska zveza je predala Washingtonu in Londonu protestno noto radi njune zadnje odločitve glede Trsta. Moskva dolži obe državi, da ste kršile mirovno pogodbo z Italijo, in ti isti del, ki govori o nevtralnem Trstu. Obenem Moskva obtožuje Združene države, da uporabljajo Trst kot vojaško in pomorsko oporišče.

Jugoslavija je predlagala takojšnjo skupno konferenco predstavnikov Jugoslavije, Italije, Združenih držav in Velike Britanije, da se skupno porazgovorijo o Trstu. Italija je ta predlog že zavrnila in ga označila kot zaplato.

Včeraj je bil jugoslovanski delegat pri Združenih narodih, Popović, na dolgi konferenci z državnim tajnikom Dullesom. Konferenca se bo danes nadaljevala. Ameriški državni tajnik je izjavil, da na svoji zadnji odločitvi glede Trsta ne spremeni ničesar.

selnosti naj odgovarja sedanjim stroškom za preživljanje. Nobenih davkov, ki bi se plačali pri nakupu blaga. Močna kupna moč ameriškega delavca je jamstvo, da ne pride do depresije.

Državni tajnik John Foster Dulles je pozval ameriško delavstvo, da mu pomaga pobijati komunizem. Dulles je narisal položaj sovjetskega delavca in ga primerjal z ameriškim. Navedel je posamezne vzgled kot so:

Primerjanje—ameriški in sovjetski delavec

Da si delavec v Ameriki kupi funt masla, mora delati 27 minut. V Moskvi delavec za en funt masla dela šest ur. Za funt sladkorja dela delavec v Ameriki tri in pol minute, v Moskvi 84 minut. Za srajco iz bombaža dela Amerikanec eno uro, delavec v Moskvi 22 ur. Ženska delavka dela 22 ur, da si kupi volneno obleko, ona v Moskvi mora za isti predmet delati 22 dni.

Državni tajnik Dulles slavi sedanja standard življenja v Ameriki, ko se je težko delo zmanjšalo in je delo kot delo postalo vobče lahko. Delavske mezde so visoke in imajo tudi visoko kupno moč.

Organizirano ameriško delavstvo opozarja Dullesa, da si je svoj standard priborilo v neprestani borbi zoper isto republikansko stranko, kateri pripada John Foster Dulles. Razume se, da v zvezi z demokrasko stranko.

Toda sedanja republikanska vlada je na delu, da delavske pridobitve in njegov standard preje zniža kot pa zviša. V zunanji politiki je ameriško delavstvo od nekdanj antikomunistično orientirano in ne rabi nobenih naukov iz državnega tajništva. Gre za sodelovanje v notranji politiki, v kateri pa republikanci nastavlajo na delavske zahteve gluha ušesa.

O konkretnih predlogih, stavljenih na vlado, smo govorili zgoraj. Svojo soudeležbo pri vodstvu ameriške notranje politike nudi delavstvo v prvi vrsti s tem, da se sestavi gospodarski načrt, ki naj v naprej prepreči vsako gospodarsko nazadovanje in ohrani močno delavsko kupno moč. Slabi standard življenja in revščina sta najboljše agitatorja za komunizem.

Kriza kmetijstva

MINNEAPOLIS, 12. oktobra—Danes je začela posebna komisija kongresa zasliševati kmetijske predstavnike o vprašanju, kakšne so njihove zahteve do federalne vlade in kaj naj bo program federalne vlade, ali pomoč ali svobodna konkurenca. Koncem leta 1954 preneha federalna pomoč, da se vzdržijo cene kmetijskim produktom na gotovi višini. Ali naj se umetna cena še naprej vzdržuje ali ne? Cene kmetijskim produktom so v stalnem upadanju. Kaj je vzrok temu pojavu?

Nova telefonska številka

Mrs. Rose Gubanc iz 16725 Waterloo Rd. sporoča, da ima na svojem stanovanju sedaj novo telefonsko številko, in sicer IV 1-5549, potom katere jo prijatelje in sorodniki lahko kličejo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

IN ZA TRST SO VADLJALI...

(2)

Kakor so Amerikanci in Angleži uvedli vsaj formalno v zoni "A" demokratski režim, tako je Tito uvedel v zoni "B" v Istri socialistični režim, kakršnega pozna ostala Jugoslavija. Mesto Trst ima okrog 265,000 prebivalstva, slovenski živeli živijo precej strnjeno v dveh predmestjih, v Barkovljah in pri sv. Ivanu. Celotna zona "A," torej Trst z okoliškimi občinami nima niti 300,000 prebivalstva. Koliko je Slovencev v tej zoni? Mi smo že v dosedanjih člankih očrtali sedanje stvarno stanje in rekli, da v zadnjem času prave statistike ni. Opirati se na bivšo avstrijsko statistiko politično nima smisla. S tega vidika se strinjamo tudi s Kardeljem, ki je trdil, da je na tem ozemlju nekaj deset tisoč slovencev. Za kar gre je Trst in njegova mednarodna luka!

Ko študiramo razvoj zadnjih dogodkov, katere smo opisali, se nam stavlja v rešitev upravičeno vprašanje, ali je bilo od vsega početka resno mišljeno, da se jugoslovanski italijanski mejni spor reši s samostojno vmesno državo Svobodnim tržaškim ozemljem. Mejni spor ni samo Trst in njegovo neposredno zaledje, marveč obe zoni "A" in "B," torej tudi Istra.

Menda ne bomo pričakovali, da bi prišla zona "B" Istra, kjer je sedanji jugoslovanski režim izveden politično, socialno in gospodarsko, kam drugam izven Jugoslavije, naravno k Italiji. Kar smo trdili glede Trsta, trdimo tudi danes, da ni pričakovati, da bi se Trst enostavno priključil k Jugoslaviji. Zadnje sredstvo, da je govorilo orožje, da se je Trst meseca maja 1945 vojaško zasedel, se ni obneslo.

Angleži in Amerikanci, predvsem prvi, so kot pretkanjeni politiki dobro vedeli, da bo zaveznikom, s tem pa tudi Italijanom ostal končno Trst z njegovo neposredno okolico. Ali naj bo to ozemlje tista vmesna država, ki naj se postavi med Italijo in Jugoslavijo?

Na čelu zavezniške vojaške uprave v Trstu je bil v najvažnejših letih po vojni ameriški polkovnik Bowman. Zavedamo se, da so politične niti vodile v London in v Washington ter Pariz, da je bil Bowman v glavnem le izvrševalec sklepov iz omenjenih središč. Če se pa je iz njegove okolice kaj izdalo, potem se je izdalo, kar so mislile prestolnice Pariz, London, Washington. Takrat se je trdilo, da so se razne nevtralizirane zone, ki so se osnovala po prvi svetovni vojni, slabo obnesle. Imenovalo se je severno nemško mesto Danzig in pa poljski koridor, ki je delil nemško vzhodno Prusijo na dve. Hitler je dokaz! Prihajamo torej skratka do zaključka, da zavezniki nikdar niso resno računali s Svobodnim tržaškim ozemljem kot definitivno mejo med Jugoslavijo in Italijo. Angleška zunanja politika je tale:

Zastavimo si končni cilj, med tem časom pa se igraymo. Prepustimo času, kako se bodo razvijali dogodki. Od časa do časa spuščajmo v svet politične balončke, da vidimo kakšen bo odmev. Se eno besedo: Velika Britanija ne ljubi močnih slovanskih držav in tudi ne močne Jugoslavije!

Ko se je začela zadnja svetovna vojna, ko je bila bivša Jugoslavija napadena in razdeljena, je bilo Veliki Britaniji na tem, da dobi čim več zaveznikov, ki bodo dajali kri tudi za njene interese. Da vzpodbudi jugoslovanske upornike zoper nemške in italijanske okupatorje, je takratni britanski zunanji minister Anthony Eden dal sledečo izjavo: V imenu vlade Njegovega Velikanstva Kralja in kot zunanji minister Velike Britanije, garantiram Jugoslaviji njeno ozemlje! Torej vsaj skupno ozemlje, kot ga je imela bivša Jugoslavija! Tekom vojne je prišlo do pogajanj med Churchillom in Stalinom. Za Jugoslavijo se je znašlo politično zdravilo znameniti "Fifty-fifty"—z drugimi besedami Jugoslavija naj se razdeli na dva dela: na vzhodni, po večini srbski in pravoslavni, na zapadni del, po večini hrvaško-slovenski in katoliški. V prvem delu naj bo proglašen ruski državni in gospodarski interes, v zapadnem delu angleški.

Naslov člankom smo dali "In za Trst so vadljali." Tudi z Jugoslavijo kot celoto se je vadljalo v kritičnih časih svetovne vojne in se vadlja še danes, ne gledano na njen, marveč na interes velesil!

L.C.

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert zbora Zarje

CLEVELAND, Ohio—Kakor je bilo že poročano, bo koncert pevskega zbora Zarja eden prvih v tej jesenski sezoni. Vršil se bo namreč v nedeljo, 18. oktobra v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 4. uri popoldne. Peveci in pevke zbora Zarja so pridno na delu in prihajajo na pevske vaje, da bodo s svojim izvežbanim petjem podali čim več duševnega užitka navzočim poslušalcem.

Na programu bodo imeli veliko lepih pesmi, med njimi tudi par venčkov, katere bodo proizvajali v zborih, kvartetih, duetih in solospelih, kar je že običaj pri vseh koncertih. Običaj Zarje je bil, da je podala pri vsakem koncertu tudi kakšno opereto, ali žal, za sedaj ji ni bilo mogoče te pripraviti, vsled bolezni njenega učitelja. Vzlic temu bo pa program lep in bogat in bo gotovo ugajal navzočim, kakor je še vsak prejšnji koncert.

Naravno, da vsak človek rad posluša lepo petje, posebno Slovenci radi pojemo, tudi če ni drugače, pri bari jo vžrežemo, ali ni lepšega, kakor poslušati lepo ubrano petje, ki nam vedri srce in polni dušo?! Zato vas Zarja vabi, da poselite njen koncert 18. oktobra v Slovenskem narodnem domu v obilnem številu, ker boste uživali nekaj prijetnih ur v vselem razpoloženju in obenem se srečali tudi s svojimi znanci in prijatelji ter se skupno zabavali.

Po programu bo prosta zabava, kjer se boste tudi okrepčili, za kar bodo skrbele kuharice in točaji. Vstopnice so v predprodaji \$1, in pri blagajni \$1.25, zato si jih še lahko nabavite pri pevcih in pevkah Zarje in v starem poslojpu v Slovenskem narodnem domu.

Na svidenje v nedeljo, 18. oktobra v Slovenskem narodnem domu!

John Krebel.

Uspešna veselica

EUCLID, Ohio—Lepo je izpadla prireditve podružnice št. 14 SZZ, ki se je vršila dne 4. oktobra v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Splošno zadovoljstvo je bilo videti na vseh. Najprvo je bil sprevid narodnih noš, nato kosilo, ki sta ga nam pripravila in ž njim postregla župan in županja Jože in Mary Stražisar, nato smo šli pa v vinograd, kjer sta imela dela čez glavo tudi Mr. George Nagode in žena Ančka. George je bil sodnik, Ančka pa njegova uradnica.

Mnogo je bilo dela z obiranjem grozdja, posebno, ko so začeli krasti kar na debelo. Mr. Rupert nam je naredil tako lep vinograd brezplačno.

Iskrečna hvala vsem gori omenjenim, kakor tudi drugim, ki so k temu pomagali, da se je stvar tako lepo razvila. Vsem našim članicam bodi izrečena priskrba hvala, in sicer vsem, ki ste pomagale v kuhinji, pri vratih in pri bari. Hvala naši predsednici Mary Strukelj in sploh vsemu občinstvu za poset.

A. Suštar, zapisnikarica.

RAZSTAVA GOVEJE ŽIVINE

CHICAGO, 12. oktobra—Danes se je otvorila razstava goveje živine s tekmovanjem, kdo ima najbolj čistokrvno pasmo. Tekmovanja se udeležuje 26 zveznih držav, obenem pa tudi dve provinc Kanade. Obiskovalci so tudi iz Evrope in Južne Amerike. Komur bo prisojena prva nagrada, bo dobil v gotovini \$30,000. Za to nagrado se poteguje okrog dva tisoč živinorejcev. Razsodba bo padla tekom današnjega dne.

ZANIMIVOSTI

Spektralna analiza za iskanje zlata

Specialisti britanske geološke službe uporabljajo v zadnjem času posebno spektralno analizo za ugotavljanje količine zlata v zlatih rudnikih na ozemlju britanskega Borena. Ta način jim omogoča, da ugotovijo prisotnost zlata v rudniku že, če ga je le tri miligrame v eni toni rude.

Opica na poti v vesmirje

Najvišja višina, ki jo je dosegel človek v ameriškem letalu Bell, znaša 21,000 m. Z baloni so se ljudje povzpeli v višino 19,000 m. Seveda s tem še ni rečeno, da človeški organizem ne prenese večje višine. Poizkusi z opicami so to potrdili. Živali so napravili v posebne obleke, dal so jim maske za kisik in jih nato izstrelili v raketah, ki letijo preko meje stratosfere. Opice so ostale pri življenju, čeprav je raketa dosegla fantastično višino 105 km.

Sviciarska nevtralnost

Svica je ob sklenitvi westfalskega miru 1648 leta dobro izkoristila svoj geografski položaj. Izbojevala si je pravico, da lahko stoji ob strani pri vseh mednarodnih sporih in zaprekah, ki jih povzročajo kralji in vlade. Iz leta 1648 torej datira njena nevtralnost.

Prvi tank

Leta 1911 je J. A. Corry iz Leedsa izdelal model tanka in ga ponudil britanskemu vojnemu ministrstvu. Ministrstvo je model odklonilo. Čez štiri leta pa je Churchill sklenil izdelovati take tanke. Moral je premagati hud odpor vojaških krogov, preden so pričeli z delom. Ti tanki so se v zelo majhnem številu prvič pojavili 1916 leta na zapadni fronti.

Napoleono kronanje

Napoleon je na svojem kronanju 2. decembra 1804 povabil v Pariz tudi papeža Pia XII. V odločilnem trenutku, ko bi mu papež moral položiti krono na glavo, mu jo je Napoleon vzel iz rok in se sam kronal. Visokemu rimskemu predstavniku je s tem dejanjem očitno pokazal svojo moč in voljo.

Verouk v Rimu uknjen

V Rimu je bilo leta 1908 mestno zastopstvo tako ogoščeno nad vatikansko politiko, da je sklenilo ukiniti veruk na rimskih šolah. Razen tega je bil v znak protesta izbran za načelnika mesta Zid Nathan.

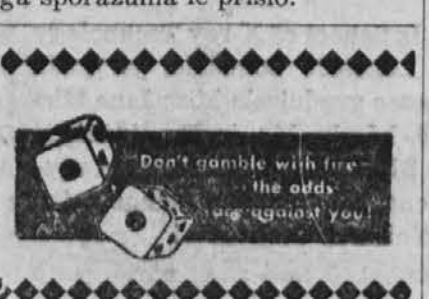
Med Londonom in Cairom

CAIRO, 12. oktobra—Danes so se nadaljevala pogajanja med zastopniki Egipta in Velike Britanije o izpraznitvi Sueškega kanala, katerega naj bi v pol drugem letu zapustile britanske čete. V tej točki je dosežen načelni sporazum. Težave so v manj važnih vprašanjih.

Velika Britanija ima vzdolž Sueškega kanala 70,000 do 80,000 vojaštva. Na terenu bi ostalo kakih 4,000 mož posadke, večinoma tehničnih strokovnjakov, ki naj čuvajo oporišča. Ali naj bo ta ostanek vojaško discipliniran in v uniformi ali kot civilisti?

Kdaj sme Velika Britanija s svojimi četami nazaj? Ali takrat, ko v vojni nevarnosti zahtevajo to britanski interesi in vrnitev čet dovolijo Združeni narodi? Ali pa le v slučaju, če so v nevarnosti sosednje arabske države?

Kljub nesporazumom v teh točkah se upa, da bo do koučnega sporazuma le prišlo.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

MED DVEMA STOLOMA

Odkar sem v ti deželi, sem vedno skušal dobiti kake resnične zveze s staro domovino. Rad bi bil videl, če bi mi, ameriški Slovenci tako kramljali z našimi na drugi strani oceana, kakor delamo, kadar se snidemo po dolgih letih. Toliko je bilo vedno novega v naši novi domovini, da bi bili ljudje tam kar veseli, če bi imeli vsaj del tega pred očmi. Na drugi strani je bila zopet stara domovina. Ni bila sicer polna bogve kakšnih velikih ali važnih zadev, a nekaj malega je bilo vedno. In nas, ki smo od tam, je to vselej zanimalo.

Ali je kaj čudnega, če je človek iskal most, ki bi bil vezal naš mali narod? Človek je lahko tukaj dolga desetletja, in se kar privadi vsega, kar se zbira okoli njega. Vsega, pravim, razven tištega, kar se je godilo ali odigravalo v naši stari domovini. Ali je mogoče naš narod v svoji domovini tako malo zainteresiran v nas in naših razmerah, da ne mara slišati ali čitati od nas? Rekel bi, da ne. Zakaj dostikrat sem narajmal v starokrajških listih vesti iz Amerike, ki so bile posnete seveda iz nemškega časopisa in prednešene vselej takole, da nam je šlo tukaj kar na smeh. Mi smo bili in smo še tukaj. Vseskozi smo spremljevali vse večje dogodke in bi bili dajali lahko izvrstne informacije. Ali mislite, da se je kdo spomnil nas in nas vprašal, kaj in kako? Kaj še.

Imeli smo zvezo potom časopisja. Ampak starokrajško časopisje je prinašalo zadeve, ki so se tikale naših ljudi tam. Po veliki večini niso bile za nas. Le če je bila kakšna mala novica med njimi, tisto so izrezali naši uredniki. Politične zadeve ali prepričanja smo navadno izpuščali. Le če je bila novica, ki ni nikogar posebno zadevala, tako smo vselej priobčili. Tele z dvema glavama, bik, ki je pridrl med lončarsko posodo, ko je bila razstavljena za prodajo.

To so bile dobrodošle vesti in kot take, so krožile tedne med nami. Nalašč sem večkrat iskal po starokrajškem časopisju, če piše kaj o nas, ameriških Slovincih. Ampak ni bilo ne čujga ne vidiga. Na skrivnem med štirimi očmi so nam včasih starokrajški faktorji šepetali, da bi radi prinašali kaj več od nas, ampak se boje, da bi jim kdo ne očital. Kaj očital? Da delajo reklamo za Ameriko, kamor sili itak preveč naših ljudi. No in tako smo živeli vsa dolga desetletja. Rekel bi, da jih je naših začasnih pojavov kakih šestdeset. Koliko jih še bo, tega seveda ne vem. Dosti ne—zakaj v javnost pride danes s silko nad člankom, k večjem kak zastopnik. Ne mislim, zastopnik naroda, ki visi na vsaki kljukci, ampak zastopnik listov.

Jaz sem si večkrat mislil takole, da bi bilo potrebno imeti nekoga iz Amerike tam. In zopet: nekdo tamošnjih bi moral biti pri nas. Tako bi šlo po mojem mnenju najbolje. Jaz sem bil opetovano v zvezi s starokrajškimi publikacijami osebno in pismeno. Razlagal sem svoje misli, a se niso nikogar prijele. Še najbolj se je bil zavzel za takole idejo Rev. Zakrajšek, ki je bil ustanovitelj nekeke izseljeniške matice in je začel nabirati novice ter jih pošiljal v Ameriko. Misel je bila sicer dobra, a težava je bila drugače.

Novice za nas v Ameriki so zbirali ljudje, ki niso bili nikjer drugje po svetu, kakor doma. No in tako je prišlo, da so kmalu začeli prihajati strankarski politični boji, ki niso nikogar zanimali. Vezi med narodom tukaj in tam so se vedno bolj ohlajevale in nazadnje je prišlo tako

daleč, da je list za listom opušal vesti iz starega kraja.

In danes? Imamo sicer precej več zanimivega gradiva v starokrajškem časopisju, nima pa še takih zvez, kakor bi si jih človek želel. Če hočem danes ali jutri izvedeti, kaj in kako je v Jugoslaviji, moram iskati po angleških listih. Ti imajo sicer gradivo, katero zanima mene, ni pa pisano tako, kakor bi jaz želel. Kadar poročam o razmerah v enem kraju, moram imeti za sabo leta izkušenj.

Človek presoja na ta način, da primirja današnje stanje z nekdanjim ter ustvarja na ta način sliko, ki je resnična. Zastopniki ameriških časopisov, ki prihajajo v Jugoslavijo, pišejo seveda tako, da vzamejo za primerjanje Ameriko, kar je seveda napačno. Mi bi radi imeli take poročevalce, ki presojujejo današnje stanje v Jugoslaviji s tistim, ki smo ga mi pustili, ko smo odhajali v svet. Potem bi lahko iz primer razvideli, kako in kje je napredovala stara domovina. To bi bilo pa mogoče samo, če bi mi, ameriški Slovenci imeli svoje poročevalce tam. Tega seveda ne bo, ker danes nimamo med sabo niti dovolj ljudi za naše liste. Eni so se umaknili, eni so bili prisiljeni stopiti iz javnosti, eni pa mislijo, da so dovolj dali ali dovolj prešli od svojega naroda. Resnica je seveda ena—da nismo nikdar imeli kaj prida inteligentnih ljudi iz starega kraja. Prišlo jih je sicer precej sem, a so se po veliki večini kar nimgrede izgubili. Vzrok je bil seveda pijača. Pijača jih je spravila v svet in pijača jih je zopet pobrala iz tega sveta.

Jaz sem včasih dosti mislil na našo mladino. Računal sem, da bo prišel čas, ko bodo drugi prevzeli vlogo. Tukaj rojeni bi pred vsem poznali Ameriko in imeli bi precej dobre pojme o stari domovini. Ti bi bili kot nalašč za take pozicije, kakor bi jih nudila bolj popolna izseljenška matica.

Da, lepo in koristno bi bilo to—če bi imeli mladino, ki bi bila po naše orijentirana. Zgodilo se je to, kar se zgodi tudi drugim narodom v večji ali manjši meri. Celotak nespravljiv narod, kakor so Nemci, so izgubili vse svoje kar v drugi generaciji. Sem pa tje je sicer kdo govoril z angleščino mešan nemški jezik, kar pa ni pomnilo dosti. Velika in prostorna Amerika je dala vsem dovolj sveta in prostosti, da so odšli na vse štiri strani sveta in se porazgubili vsak v svojem krogu.

No, enako se je zgodilo z našimi. V Ameriki ni bilo vprašanje jezika nikdar to, kar imamo v Evropi. Kdor govori angleščino, je lahko vse na svetu. Med narodi vseh ver in barv se govori ta jezik.

Nikomur ne pride na misel, da bi pripadnost človeka sodil po angleškem jeziku. Torej tudi ne išče svojih. Otroka zanese družba na cesto, od tam v šole in iz šol kamor je. Barve bele, črne, rumene, rdeče ali rjave—to je vseeno. Jezik torej ni in ne more biti nobena vez. Vsaj v Ameriki ne. Včasih pride gotovim skupinam na pomoč—barva poleg jezika. Znano je, da govori velik odstotek Špancev, ali Meksikancev kar dobro svoj jezik—španski. Bel človek jih v Ameriki loči od sebe—to se pravi, da se Špancev rad izogiblje. Precej enako se godi Italijanom in sploh orientalskim narodom. Jeziku torej pomaga barva, nekoliko tudi to, da je španski jezik ne samo lep, ampak dosti lahak.

V Ameriki se torej narodi izgubljajo kar že v prvem kolenu. Je tako. Kdor sploh govori zraven angleščino še kak drugi jezik, je to vselej prvotni materni

jezik. Tega se je naučil večinoma doma pri svojih stariših. In naučil se ga je seveda površno. Četudi govori nekoliko ta jezik, seveda v dialektu, ne čuti radi tega nobene pripadnosti. Govori in izraža se lahko le v angleščini. In tako dobimo tiste posebne dialoge, ki dostikrat tvorijo edino vez med stariši in otroci.

Prideš v hišo slovenske družine. Mati in oče govorita slovensko, otroci odgovarjajo v angleškem jeziku. Predno jih je pritegnila nase ulica, so vjeli vsaj površno naš jezik, da razumejo vsaj najbolj navadne stavke. Če pridejo tukaj rojeni slovenski otroci skupaj, govore vselej angleški jezik med sabo, brez ozira na to, koliko znajo slovenščine. Torej jim manjka tistega, kar imajo v Evropi rojeni otroci: zavest materinskega jezika.

To je torej poglavitni vzrok narodne smrti enega naroda. Amerika je brez barve, brez značaja, brez čuta. Zato govorimo tukaj samo o angleško govorečih ljudeh, ki pa niso radi tega Angleži, pač pa vse mogoče na svetu. Jaz sem vselej mislil, da se v Ameriki potujejo ljudi na poseben način, ki je bil po moji sodbi tak-le. Kdor pride v Ameriko, se ga pripravlja od prvega dne za državljanstvo. Tako se začne različni narodi zlivati v enega—pozabite vse, kar je bilo do tedaj in vzbudite si zavest, da postanete samo eno—Američani.

V resnici ni tako—ampak baš nasprotno. Tukaj ni dovolj, da se pišeš, kakor v starem kraju. Za vsakim imenom pride dodatno vprašanje: katere narodnosti, kateremu narodu ali plemenu, če nimaš tega zapisanega kar na sebi. Mesto, da bi se zli-vali vsi v neko centralnost ali z drugimi besedami v en narod, se v resnici ogajamo in nekako ločimo drug od drugega.

Kakor vidite, se vsak narod nekako odtrga od svojega, kakor hitro pride na ameriška tla. Preneha jezik, pripadnost, zanimanje in čut skupnosti—nismo več tisti, kakor smo bili. Čimdelj smo tukaj, toliko delj ostaja naša stara domovina. To izpričuje najbolje narod sam. Kakor si slednji želi stare domovine, tako se jo tudi naveliča. In slednji se vrne, pa če se mu je bilo treba ali ne.

Seveda ne gre soditi vse narode kar po enakem kopitu. Slovani imamo nekaj v sebi, česar ne najdemo med drugimi narodi. Čut slovsanske skupnosti. To je nam kar prirojeno. Zasedoval sem ta čut še v stari domovini in se prepričal, da ni nekaj umetnega, propagandnega, ampak nekaj resničnega in splošnega. V preteklosti smo morali skrivati ta čut, posebno tedaj, ko smo bili del jetičnega rimsko-nemškega cesarstva. Danes smo svobodni in čas bi že bil, ko bi prostor med dvema stoloma zavzel še tretji stol. Če že dobimo nekaj iz svojega naroda, je samo prav. Toda zakaj se skriva vse drugo, kar se tiče ostalih slovanskih narodov?

Jugoslavija je dovolj majhna država, ki bi bila lahko en sam narod, pa so trije. Kaj vem in znam od sosednjih dveh—Srbov in Hrvatov? Ne dosti, ker časopisje sploh ne poroča o tem. Imamo nekaj, kar bi lahko s ponosom razgrinjali pred vsem svetom—slovansko vzajemnost.

Lahko bi ji postavili začetke kar med svojim narodom, pred vsem pa med ameriškimi Slovenci in starih krajev. Ni vzroka, da ostaja naša prirojena skupnost med dvema stoloma.

VOHUNI

IN SKRIVNOST
ATOMSKE BOMBE(PO ZAPISKIH POLKOVNIKA KANADSKE PROTI-
OBVEŠČEVALNE SLUŽBE RICHARDA HEARSHA)

(Nadaljevanje)

Sostanovanci so takrat zadnjič videli otroka in ženo, ki je skupaj z neznancem sedla v taksi. Potem pa je vsa družina izginila brez sledu. Ob tej priliki je ameriška obveščevalna služba izvedela marsikaj, kar pa skrbno skriva pred javnostjo. Molči tudi o tem, kakšna usoda je zadela vohunsko družino. S takšnimi stvarmi navadno niso seznanjali javnosti.

Največje presenečenje pa je doletelo resničnega Ignaca Vicaka. Ko je bila preiskava še v teku, se je hotel oženiti, a so mu pokazali dokumente, da je že oženjen.

"O tem še nisem nikoli nič slišal," se je zaklinjal pred uradniki. "Doselej sem bil trdno prepričan, da sem samec."

"O tem najbrže tudi nič ne veste, da imate potni list in da ste zdaj zaprosili za njegovo podaljšanje."

Uradnik se je smehljaj. Vicak je iz uradnikovega smehljaja razbral, da ga zaradi tega ne mislijo poklicati na odgovornost in ga obdolžiti ponarejanja potnega lista. Zaročenka pa ga je kljub temu gledala precej divje.

Toda pomirili so oba. Vicak se je lahko oženil, kajti za lažnega Vicaka so takrat že vedeli, kako se imenuje s pravim imenom. Nobene zapreke ni bilo več, da pravi Vicak ne bi mogel še dalje krpiti raztrganih čevljev kanadskih otrok. Med delom je imel dovolj časa ugibati, kako je prišel njegov potni list s španskega bojišča v Los Angeles.

XVI. poglavje
Mrlič v omari

Bilo je dokaj nenavadno, da je list vladne stranke začel pravcato vojno proti zaostalosti podeželja. Še večjo pozornost pa so vzbudili Armstrongovi članki v "Ottawa Post." Z neizprosno iskrenostjo je opisoval vse, kar je videl, doživel in izkusil pri Colbertu v Northcliffu. Primerjal je kanadske vasi z vasmi v Zahodni Evropi ter zaostalost kanadskih kmetov v primeri z ameriškimi in evropskimi kmeti ter slabe prometne zveze v Kanadi v primeri z onimi v ZDA in Zahodni Evropi. Opisal je mestece Kenne v ZDA, ki leži ob kanadski meji. Na razglednicah tega mesteca prikazujejo, da imajo najširšo glavno ulico na svetu, na sliki pa se vidi, da so vse mestne hiše lesene. Kljub temu pa je bivanje v tem mestecu mnogo prijetnejše in udobnejše kakor v vseh kanadskih vaseh, ki leže nekoliko severneje od njega. Mestece ima namreč električno razsvetljavo in razne druge moderne tehnične naprave.

Armstrong je napovedoval vojno vsem starokopitnim angleškim navadam, ki še gospodujejo na kanadskem podeželju. S svojimi članki pa je dosegel neprijetno več kot je sam pričakoval.

Bilo je v januarja, ko se je glavni urednik vrnil s svojega večnega dopusta in ribolova. Zadelo se mu je, da mora vseeno nekaj napisati za plačo, ki jo je sprejemal. Razjezile so ga Armstrongove reportaže, ki so vznevirile vso kanadsko javnost. Kanadske vasi so nenadoma postale važen gospodarski in politični problem. Tudi drugi kanadski listi so se začeli baviti s splošnimi kanadskimi vprašanji. Ker niso hoteli prevzeti tematike "Ottawa Post" so se razpisali o vprašanjih z drugih področij kanadskega javnega življenja. Eden je načel vprašanje lesne industrije in težav pri izkoriščanju gozdov, drugi se je vrtal okrog rudnikov.

Ministri so preplašeno dvignili glave. Problemi so naraščali, škandal pa je rasel v nedogled. V parlamentu so se oglasile prve interpelacije. Poslanci so začeli napadati vladno. Očitno so ji, da se bavi samo z zunanjepolitičnimi vprašanji in da drugim pomaga vlačiti vozove iz blata, da pa se prav nič ne potruji reševati notranje probleme.

"Kaj bo, če se poleže gospodarska konjunktura, ki je nastala v vojni, in spet pride nad nas gospodarska kriza?" je vzkliknil neki poslanec.

Gospodarski ministri so preplašeno vlekli glave med ramena. Trdili so, da ni denarja za gradnjo železnic. Razen tega pa da je zdaj v polnem razmahu gradnja železnic v ZDA in zaradi tega železniške družbe ne morejo sprejemati novih koncesij. Padlo je nekaj predlogov, da bi bilo potrebno povečati in razširiti vodne poti, saj ima Kanada mnogo primernege vodovja. Nekateri so spet namigavali na električno družbo Westinghouse. Ta velikanska družba je imela svoje podjetje tudi v Kanadi in zdaj se je kazala ugodna prilika, da družba začne z elektrifikacijo Kanade.

V ravnateljskih pisarnah velikih delniških družb so se vedno bolj pogosto vrstile konference. V kanadski direkciji družbe Hudson bay so razpravljali o tem, ali naj opuste stare tradicije, ki so družbi prinašale tako velikanske dobičke in naj menjalno trgovino nadaljujejo na manj izkoriščevalski osnovi, ali naj jo zaenkrat sploh ustavijo. Na ta način bi bili obubožani kanadski lovci sami prisiljeni demantirati članke, ki so pisali o njihovi bedi. Zvita direkcija družbe se je odločila za to poslednjo.

Sredi januarja se je Colbert nenadoma pojavil v uredništvu pri Armstrongu. Velikan v debeli kučmi in kožuhovalnem plašču je povzročil velik preplah. Tajnica je brez sape pritekla k Armstrongu in mu rekla, naj se skrije, ker da ga hoče ubiti neki orjak. Debelo pa je pogledala, ko je Armstrong na njene besede skočil k vratom in zavpil:

"Ah, vi ste, Colbert? Ze po opisu sem vedel, da ne more biti nihče drugi."

Krepko sta si stisnila roke. Armstrong je povabil prijaznega velikana v svojo sobo, sekretarja pa se mu je vsa preplašena izognila že od daleč.

"Nisem pričakoval, da se bova tako kmalu spet videla," je rekel Armstrong in ponudil gostu stol.

"Čas res ni primeren za takšna potovanja, toda zgodila se je velika nesreča," je zagodnjajal Colbert.

"Kakšna nesreča? Prej bo zmešnjava, kajti vlada že ne ve več, kaj naj ukrene zaradi vas lovecev."

"Družba Hudson bay je ustavila nakup kož."

"Kaj so ponoreli?"

"Veste, vse družbe za nakup kož in kožuhovalne so včlanjene v kartel in nobena noče drugi hoditi v zelje. Družba dobro ve, da če ne odkupi kožuhovalne in ne pripelje nam potrebnega blaga, da bomo morali čez mesec dni prodati krzno po vsakršni ceni, samo da ga spravimo v promet, ker sicer ne bi imeli niti prostora za sušenje drugih kož. Prav v tem času pa nalovimo največ plemenitih kožuharjev." Armstrong se je vznevoljil:

"Razumem. Da družbi ne bi bilo treba pristati na nakupovalne pogoje, ki bi bili ugodnejši za vas, je raje ustavila nakup."

"Da! Razen tega pa lov že dolgo ni bil tako bogat kot letos. Zgodnja zima in mraz na severu sta prisilila živali, da se umaknejo v bolj južno ležeče gozdove, kjer še vedno najdejo nekaj hrane. V začetku januarja smo popolnoma napolnili vsa skladišča z novimi kožami."

"Ali ni nikogar drugega, ki bi hotel kupiti kožuhovalno?"

"Kartel je s strogo pogodbo zvezal roke vsem družbam. Če katera prekrši pogodbo, mora plačati občutno kazen."

Armstrong se je zamislil. Colbert, ki je napak razumel njegov molk je dejal:

"Nisem vas hotel nadlegovati, toda neki šofer mi je skrivaj prinesel nekaj številke "Ottawa Post", kjer sem bral vaše članke. Še dobro, dav vasi tega niso vedeli, sicer bi se jezili na vas."

"Hotel sem vam samo dobro," se je branil Armstrong.

"Vem! Toda, glejte, kaj moramo mi majhni ljudje proti tem mogočnim družbam?"

"Premišlujem nekaj drugega, Colbert. Ali morda veste, v kakšnih odnosih so kanadske družbe z ameriškimi?"

"Zelo so si v lasih. Šofer mi je tudi pripovedoval, da ima kožuhovalna tam doli bogata tržišča, kajti letos je zelo v navadi, da vsako žensko obleko ali plašč okrase s kožuhovalno."

"Kaj mislite, če bi ponudili kožuhovalno družbi v Kenneju?"

Colbert se je zamislil. Počasi si je prižgal pipo in šele tedaj opazil, da sedi še v kožuhovalni. Sledel ga je in ga hotel obesiti v omaro, vgrajeno v steno, Armstrong pa mu je dejal, naj ga položi kar na stol. Tudi njegov plašč je ležal tam, navadno ni nikoli uporabljal omare.

"Ne prestrašite se teh volkov," se je smejal Colbert, "ker niso tisti, ki so vas takrat napadli."

Šele ko se je spet pogreznil v zanj nenavadno globoki fotelj, je počasi odgovoril na Armstrongov predlog:

"Če sami ponudimo kožuhovalno, smo spet tam, kjer smo bili. Morali bi jih samo opozoriti, da družba Hudson bay letos ne kupuje kožuhovalne."

Chicago, Ill.

FEMALE HELP WANTED

High Class Shop needs experienced SEAMSTRESS and other fine sewing. Steady work. 1416 Central St., Evanston, Ill., Greenleaf 5-6448

REAL ESTATE
FOR SALE

4 LARGE ROOMS and Utility on 1st floor. 4 large rooms above. Automatic oil heat; 2 car garage attached. See to appreciate. 9226 S. Harding Ave., Evergreen Park, Ill.

LOMBARD — Beautiful 5 room home on landscaped corner lot. Upstairs can be converted into 3 bedrooms and bath. All modern auto. gas heat and electrically equipped kitchen, electric dishwasher, disposal unit. Full basement, finished in knotty pine; tile floor, attached garage. Close to transportation, stores, churches and schools. By owner. \$21,500. 205 E. Maple St., Phone: Lombard 933W

HELP WANTED MALE

Douglas Furniture Corp.

HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR

5 Production Line Inspectors

Some experience desired — WILL TRAIN FURTHER
Steady employment — Good wages — Automatic increases
Overtime available — Hospitalization and insurance
Paid vacation and holidays
See MR. GREEN — Reliance 5-0500

5555 West 65th Street

Open Monday through Friday — 8 a. m. to 5 p. m.

Armstrong je poskočil:

"To je tisto! Imam že človeka, ki bi vam lahko pomagal. Nekoč je bil trgovec s kožuhovalno, zdaj pa je detektiv."

"Krivički?"

"Kaj ga poznate?"

"Bil je navadno prisoten, ko smo v Skalnih barakah prodajali kožuhovalno za vojsko. Tako nežno je prijel za kožo, kakor da boža otroka. Iz tega sem sklepal, da je človek, ki ve, kaj je kožuhovalna."

Armstrong je takoj segel po slušalki in zavrtel številke. Povedali so mu, na kateri številki bo našel Krivickega. Dogovorila sta se za sestanek. Detektiv je prišel točno ob dogovorjenem času. Našli so se v majhni gostilni, kamor je navadno zahajal Armstrong. Krivički se je zelo razveselil Colberta.

"Zdaj imam mnogo dela," je dejal Krivički, "toda kožuhovalna je moja stara ljubezen."

Nagubal je čelo, kajti bil je propadel trgovec, ki ni mogel vzdržati konkurence z velikimi družbami. Ko mu je Colbert povedal, za kaj gre, se je spomnil lastne usode. Stisnil je pest in na dušek izpil velik kozarec žganja. Nekaj časa je razmišljal nato pa je dejal s pseudarkom: "To, kar je dejal Colbert, bo najbolj pametno. Opozoriti je treba trgovce na drugi strani meje, da zdaj lahko kupijo kožo. Prepričan sem, da bodo zgrabili

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

AUTO REPAIR SHOP — 10 car working capacity. Corner North Ave. and Cicero.

TUxedo 9-9520

9 a. m. to 5 p. m.

CLEANING STORE — Well established; good for dressmaking or tailoring. Best offer. See to appreciate.

2218 W. Chicago, BRunswick 8-7712

DOMESTIC FEMALE

GENERAL HOUSEWORK — Real top condition. For interested party.

Call SUNnyside 4-9707

SETTLED DEPENDABLE GIRL OR MATURE WOMAN to take over household duties for employed mother. Stay. Someone more interested in a good home than small family salary. Call Bittersweet 8-1882 anytime

HOUSEKEEPER (one or two) — Experienced; general housework, assist in cooking. No laundry. Stay. Own room and bath. Thursday and Sunday off. References. Call collect Gary 7132

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE
BUY U.S. SAVINGS BONDS

denarja, jaz pa sem s svojimi zadnjimi članki kar lepo zaslužil. Zato vam bom posodil potrebn denar. Če vam kupčija uspe, mi boste že vrnil." Krivički mu je razložil, da se zdaj sam ne sme več ukvarjati s kupčijami, ima pa mnogo prijateljev med trgovci s kožuhovalno, katerim bo Colberta predstavil kot prekupčevalca, ker bi sicer preveč zbijali cene, če bi izvedeli, da je sam prodajalec.

"Na nekaj vaju moram opozoriti," je resno dejal Colbert. "Lotili smo se nevarne igre, kajti niti družbi Hudson bay niti lovce ne bo všeč, da sta se vmešala v to zadevo. Nastavar in zlatkop sta si enaka. Ne eden ne drugi se ne strašita nobenih dejanj."

"Zakaj bi se lovci jezili, če gre za njihove koristi?"

"Pri nas je tudi lov kmečka obrt. Kmet pa je starokopiten in nima rad novotarij. Lovcev prav tako. Zdaj bo za svoje kože dobil denar in si bo zanj lahko kupil mnogo več kot je doslej dobil za kožuhovalno blago. Moral pa bo nekam iti in si nakupiti potrebno blago. Če bo kupil kos mila, si bo ves čas razbijal glavo, za koliko so ga pri tem opeharili in niti pomislil ne bo, da so ga prej še bolj in večkrat ogoljufali."

"Ali moram?" je vprašal v zadregi.

Armstrong ga je razumel: "Vem, da zdaj v vasi nimate

(Dalje prihodnjik)

PTIČJE SELITVE

Neštete milijone malih in velikih ptic se te čase seli iz svojih poletnih bivališč v gorkejšje južne kraje, kjer bodo prezimile. Spomladi se bodo spet vrnile v svoje domače kraje, nekatere v kraje v Zedinjenih državah, nekatere v kraje daleč na severu. Kako ptice najdejo oddaljene južne kraje, katerih mnoge niso nikdar prej videle, in kako na povratku najdejo svoje rodne kraje, znanstveniki dosedaj še niso mogli ugotoviti.

Nekatere vrste ptic ostanejo leto in dan v svojih domačih krajih. Nekatere, kot robini, se na zimo pomaknejo le nekoliko bolj proti jugu, morda do Oklahome. Nekatere pa pred zimo odpotujejo v tisoče milj oddaljene kraje. Male ptice, z izjemo lastavic in še nekaterih drugih, potujejo ponoči, ko so varne pred kragulji in drugimi ujedami; podnevi pa na primerljivih krajih počivajo in si iščejo hrane. Če je vreme ugodno, potujejo komodno, le po 25 do 30 milj na noč. Divje race in gosi in druge vodne ptice pa včasih preletijo 250 do 500 milj v deseturnem "šihu." Te vrste ptice včasih potujejo več tisoč milj do svojih zimskih bivališč v krajih, kjer ni zime.

—NEW ERA, glasilo ABZ

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da umrl naš ljubljani soprog in dragi oče ter brat

JACOB SREBOT

Zatisnil je svoje blage oči po mučni bolezni dne 3. septembra 1953.

Pogreb se je vršil dne 7. septembra iz pogrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po opravljeni slovesni zadušnici in pogrebnih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil star 68 let. Doma je bil iz Krasa pri St. Petru, odkoder je prišel v Ameriko pred 50. leti.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni do njega nam je bil v veliko uteho v dneh smrti.

Dalje srčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir njegovi duši.

Našo zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškemu odru, in vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Našo zahvalo naj sprejme čst. g. Mathias Jager za molitve, opravljene zadušnico in spremstvo na pokopališče, kakor tudi pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugu.

Zahvalo izrekamo sobratom-nosilec krste od društva Blejsko jezero št. 27 SDZ, katerega član je bil pokojni.

Ponovno hvala vsem za vse!

Končana je Tvoja življenjska pot, ljubljani. Odšel si tja, kjer ni solz in trpljenja, tja, kjer vlada večni mir. Mi se Te bomo spominjali s ljubezniho in hvaležnostjo do konca naših dni.

Počivaj sladko in pokojno v svobodni ameriški zemlji!

Zalujoci ostali:

ANTONIA, soproga
EDWARD, sin
VIRGINIA in MRS. ANTONIA BILYK, hčeri
PAUL BILYK, zet
DOLORES, sinaha
JACQUELINE, vnukinja
V Jugoslaviji pa zapušča sestro
ANTONIJO MACAROL

Cleveland, Ohio, dne 13. oktobra 1953.